

РЕЦЕНЗИЯ

за дисертационен труд на тема:

" САМОЧУВСТВИЕ, СТРАТЕГИИ ЗА СПРАВЯНЕ И ГОТОВНОСТ НА УЧИТЕЛИТЕ ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ ПО ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЯТА COVID-19 "

за присъждане на образователна и научна степен "доктор"

Област на висше образование: 3. Социални, стопански правни науки и
национална сигурност,

професионално направление: 3.2. Психология

Докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“

Автор: Мария Боцоглу

докторант към Катедра „Психология“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“

Научен ръководител:

Доц. д-р Наташа Ангелова

Получени материали: дисертационен труд, автореферат

1. Актуалност на разглеждания в дисертацията научен проблем

Изследването е новаторско и креативно, позиционирано в полето на възрастовата и педагогическата психология.

Пандемията от Covid 19, която преобърна битието за повече от две години, предизвика кардинални промени в поведенческото, емоционално и социално функциониране на всички хора на много нива. Особено

засегнати от промените бяха образователните институции. От една страна през последните десетилетия е налице бърз растеж на дистанционното обучение. От друга страна новите ситуации, произтичащи от пандемията на Covid-19, оказаха значително влияние върху еволюцията на образованието като подтикнаха бързото развитие на дистанционното обучение на всички образователни нива и образователни програми. В тази нова ера на разпространение на информация и информационни технологии, учителите бяха изправени пред предизвикателството да намерят свое собствено темпо, за да са в състояние да отговарят на актуалните изисквания на онлайн преподаването и ученето.

Критичният преглед на литературата, реализиран в дисертацията, относно факторите, влияещи на е-готовността на учителите, завършва със създаването на концептуална рамка тяхната е-готовност. Според тази рамка основните фактори, влияещи върху електронната готовност на учителите, са: *отношение, технологична компетентност, педагогика, обучение и времеви ограничения.*

Наблюденията върху процеса показват, че когато учителите не използват с лекота цифровите инструменти, съществува опасност от създаване на пропаст между тях (дигитални имигранти) и техните ученици, които се чувстват по-комфортно с цифровите инструменти (дигитални местни жители). Според много учени, за да запълнят тази празнина, учителите трябва целенасочено да разбират „дигиталните ученици“ по отношение не само на мисленето, но и по отношение на специфичните емоции, които изпитват и актуалните им модели на поведение.

Методологичната рамка на изследването се основава на системния подход към училището. Посочените съдържателни измерения на

дисертационния труд правят темата актуална за психологическата наука и практика. По замисъл и реализация дисертационният труд е оригинален. Трябва да се подчертае фактът, че подобно научно изследване не е реализирано в Република Гърция. Практическата насоченост на резултатите от това изследване са полезни за специалистите в образователните институции, учениците и техните родители.

Анализът на последиците от Covid 19 през призмата на съвременната психология допринася за създаването на актуална изследователска ниша с несъмнен евристичен потенциал.

2. Данни за кандидата

Мария Боцоглу е завършила Аристотеловия университет в Солун, факултет по философия, катедра по история и археология. Дълго време работи като учител. Притежава удостоверение за познаване на брайлова система за писане и четене. От 2020 г. е докторант в научна област 3. "Социални, стопански и правни науки"; професионално направление 3.2 „Психология“, научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград.

Процедурата по провеждане на настоящата защита е реализирана коректно. *Дисертантката е изпълнила минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ и съответно по чл.24, ал. 1 на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените публикации са релевантни на темата на дисертационния труд и демонстрират изследователска ерудиция.*

3. Данни за дисертацията и автореферата

Целта на изследването е да се проучат възгледите на учителите в средното образование по отношение на готовността за дистанционно

обучение по време на пандемията на COVID-19, както и връзката му със самочувствието на учителя и стратегиите му за справяне със стреса.

Трите основни задачи на проучването са свързани с това да се оцени доколко са готови учителите в средното образование в Гърция за дистанционно обучение по време на пандемията от COVID-19; да се изследва самочувствието на учителя във връзка с готовността му за дистанционно обучение и да изследват стратегиите за справяне със стреса, които са използвали по време на дистанционното обучение.

Дисертационният труд е с обем от 200 страници, структурирани в увод, три глави, заключение, литература и приложения. Съдържа 27 таблици и 16 фигури. Библиографията обхваща 359 източника.

Теоретичният анализ е реализиран в първа глава. Изяснява се феноменологията на понятието „самочувствие“ и се търси връзката му с други конструкти като „академично представяне“, „самоусъвършенстване“, „мотивация“ и други от гледна точка на лонгитюдния им анализ и причинно-следствена детерминация.

Във втора глава компетентно е описана методологичната рамка на изследването. Убедително е представена готовността на учителите за управление на образователната криза на пандемията Covid-19 като нововъзникващ проблем в повечето образователни контексти. Глобалното проучване относно готовността както на учителите в средните училища, така и на образователните институции да използват технологии за дистанционно обучение, разкрива съществуването на четири профила: високи, средни, ниски и смесени възприятия за готовност за преподаване онлайн. Коректно, точно и аналитично са формулирани задачите, целите и хипотезите на емпиричното изследване, представено в трета глава. Разработен е адекватен дизайн на изследването и са събрани впечатляващи

данни от 544 учители в средни училища в цяла Гърция, които са провеждали дистанционно обучение по време на пандемията от COVID-19

Отлично впечатление прави фактът, че авторката умее да обобщава литературните източници и на базата на това да извежда собствени обобщения, което е свидетелство за професионализъм, компетентност и изследователски умения.

За събирането на данни е използван структуриран въпросник, който включва четири раздела. Първият раздел се състои от 10 въпроса, засягащи обща демографска и основна информация за извадката. Втората част се отнася до осведомеността, готовността и онлайн обучението на учителите. Третата част цели да оцени самочувствието на учителите, използвайки скалата за самочувствие на Розенберг, а четвъртата част предполага субективна оценка на стратегиите за справяне със стреса.

Качественият и статистическият анализ на получените данни се отличава с коректност.

Изведени са релевантни на целта на реализираното психологично изследване тенденции, обобщения и изводи.

Авторката притежава необходимите компетентности да формулира хипотези, както и да провежда и анализира данни от изследвания.

Мария Боцоглу е използвала коректно литературните източници, които са цитирани съобразно утвърдените за такъв научен труд стандарти като е представила и цялостна библиографска справка. В стилистично отношение работата е издържана добре.

Авторефератът синтезирано и точно отразява съдържанието на дисертационния труд.

Считам че по отношение на процедурата и качеството на представената научна продукция не се регистрират нарушения.

4. Научни приноси

Приемам формулираните от дисертантката научни приноси. Мога да допълня следните акценти:

В теоретичен аспект могат да се открият следните научни приноси:

- Чрез използване на интегрален изследователски подход е проучена и систематизирана информацията за **степената и вида на трудностите, пред които са изправени учителите в средните училища в Гърция** при прилагането на дистанционно обучение по време на пандемията Covid-19;
- В сравнителен план задълбочено и всеобхватно е анализиран конструктът „самочувствие“ като предиктор да успешно справяне с предизвикателствата на дистанционното обучение;
- Проучени са детерминантите, които комплексно определят от една страна спецификата на последиците от пандемията от Covid 19 и от друга – отражението им върху дистанционното обучение във времева перспектива;
- Задълбочено са проучени силните страни и слабостите на гръцката образователна система по отношение на нивото на дигитална грамотност в началното образование с позоваване на предишни теоретични и приложни изследвания;
- Използваният теоретичен модел на изследване е оригинален, иновативен и синтезиращ постиженията на съвременната педагогическа психология.

В приложен аспект могат да се открият следните научни приноси:

- Моделът на изследването е описан комплексно. Предметът, обектът, целта и задачите са точно формулирани. Приложена е адекватно структурирана методика за изследване на измерваните величини;
- Проверката на заложените хипотези е осъществена посредством подходящ инструментариум и статистическа обработка на данните. Извършеният качествен сравнителен анализ на резултатите е коректно осъществен;
- Безспорен принос има проучването на нивото на дигитална грамотност на гръцките учители в средните училища, както и основните им слабости и трудности при провеждането на дистанционно обучение;
- Настоящото изследване дава възможност за по-нататъшно разгръщане на връзката между самочувствието на учителите в средното училище и тяхната готовност за провеждане на дистанционно обучение
- Формулираните изводи са релевантни на конкретното изследване, а обобщението има реалистична приложимост. Тези констатации ще помогнат за разработването на целеви образователни и обучителни програми за дистанционно обучение за гръцки учители в средните училища.
- Проучването разкрива важни доказателства относно способността на гръцкото средно образование и неговите учители бързо да се адаптират към новите образователни практики под натиск. Тези данни могат да бъдат използвани за разработване на стратегия за ефективно справяне в кризисни ситуации.

5 .Бележки и препоръки

С цел популяризиране на дисертационния труд, препоръчвам той да бъде издаден като книга, която ще бъде полезна на широк кръг специалисти.

Заключение.

Практическата приложимост на дисертационния труд, целенасоченият теоретичен анализ и изследователските умения на Мария Боцоглу дават основание да дам своя положителен вот и да предложа на Уважаемото научно жури да ѝ присъди образователната и научна степен “доктор” в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление: 3.2 Психология. Педагогическа и възрастова психология.

18.05. 2024 г.

Подпис:

гр. В.Търново

/проф.д-р/ Велислава Чавдарова

ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
«СВ.СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ»

ST-CYRIL AND ST-METHODIUS
UNIVERSITY OF VELIKO TARNOVO

REVIEW

by prof. Velislava Atanasova Chavdarova, PhD

University of Veliko Tarnovo "St. Cyril and St. Methodius"

Faculty of Philosophy, department of Psychology

FOR THE AWARDING OF "DOCTORAL DEGREE" IN SCIENTIFIC AREA

3. "SOCIAL, ECONOMIC AND LEGAL SCIENCES"; PROFESSIONAL
FIELD 3.2 "PSYCHOLOGY", SCIENTIFIC SPECIALTY "PEDAGOGICAL
AND AGE PSYCHOLOGY"

ON THE TOPIC

**SELF-ESTEEM, COPING STRATEGIES, AND TEACHER'S
READINESS TO**

**DISTANCE LEARNING EDUCATION DURING THE COVID-19
PANDEMIC**

Author: Maria Botsoglou

Scientific advisor: Assoc. Prof. Natasha Angelova, Ph.D.

Received materials: dissertation work, abstract

1. Relevance of the scientific problem considered in the dissertation

The research is innovative and creative, positioned in the field of age and pedagogical psychology.

The Covid 19 pandemic, which has turned life upside down for more than two years, has caused cardinal changes in the behavioral, emotional and social

functioning of all people on many levels. Educational institutions were particularly affected by the changes. On the one hand, there has been a rapid growth of distance learning in recent decades. On the other hand, the new situations resulting from the Covid-19 pandemic have had a significant impact on the evolution of education, prompting the rapid development of distance learning at all educational levels and educational programs. In this new era of information dissemination and information technology, teachers have been challenged to find their own pace to be able to meet the current demands of online teaching and learning.

The critical literature review realized in the dissertation on the factors influencing the e-readiness of teachers ends with the creation of a conceptual framework of their e-readiness. According to this framework, the main factors influencing teachers' e-readiness are: attitude, technological competence, pedagogy, training and time constraints.

Process observations show that when teachers are not comfortable using digital tools, there is a danger of creating a gap between them (digital immigrants) and their students who feel more comfortable with digital tools (digital natives). According to many scholars, to fill this gap, teachers need to purposefully understand "digital students" in terms of not only their thinking, but also the specific emotions they experience and their actual behavior patterns.

The methodological framework of the study is based on the systemic approach to the school. The indicated substantive dimensions of the dissertation work make the topic relevant for psychological science and practice. The dissertation work is original in design and implementation. It should be emphasized that such a scientific study has not been carried out in the Republic

of Greece. The practical orientation of the results of this research are useful for specialists in educational institutions, students and their parents.

The analysis of the consequences of Covid 19 through the prism of modern psychology contributes to the creation of a current research niche with undoubted heuristic potential.

2. Applicant data

Maria Botsoglu graduated from the Aristotle University of Thessaloniki, Faculty of Philosophy, Department of History and Archaeology. He worked as a teacher for a long time. Has a certificate of knowledge of the Braille system for writing and reading. Since 2020, he is a doctoral student in scientific field 3. "Social, economic and legal sciences"; professional direction 3.2 "Psychology", scientific specialty "Pedagogical and age psychology" at the Neophyt Rilski University of Applied Sciences, Blagoevgrad.

The procedure for conducting the current defense was implemented correctly. The dissertation student has fulfilled the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of ZRASRB and respectively according to Art. 24, para. 1 of the Regulations for the implementation of the RSARB. The submitted publications are relevant to the topic of the dissertation and demonstrate research erudition.

3. Data for the dissertation and the abstract

The purpose of the study is to explore the views of secondary school teachers regarding distance learning readiness learning during the COVID-19 pandemic, and its relationship to teacher self-esteem and stress coping strategies.

The three main tasks of the study relate to assessing the readiness of secondary school teachers in Greece for distance learning during the COVID-19

pandemic; to explore the teacher's self-esteem in relation to their readiness for distance learning and to explore the stress coping strategies they used during distance learning.

The dissertation has a volume of 200 pages, structured in an introduction, three chapters, a conclusion, references and appendices. Contains 27 tables and 16 figures. The bibliography covers 359 sources.

The theoretical analysis is realized in the first chapter. The phenomenology of the concept of "self-esteem" is clarified and its relationship with other constructs such as "academic performance", "self-improvement", "motivation" and others is sought from the point of view of their longitudinal analysis and causal determination.

In the second chapter, the methodological framework of the study is competently described. The preparedness of teachers to manage the educational crisis of the Covid-19 pandemic as an emerging problem in most educational contexts is convincingly presented. The global survey on the readiness of both secondary school teachers and educational institutions to use distance learning technologies revealed the existence of four profiles: high, medium, low and mixed perceptions of readiness to teach online. Correctly, precisely and analytically, the tasks, goals and hypotheses of the empirical research, presented in the third chapter, are formulated. An adequate study design was developed and impressive data was collected from 544 secondary school teachers across Greece who were conducting distance learning during the COVID-19 pandemic

An excellent impression is made by the fact that the author knows how to summarize the literary sources and based on this to derive her own generalizations, which is evidence of professionalism, competence and research skills.

A structured questionnaire was used for data collection, which included four sections. The first section consisted of 10 questions concerning general demographic and background information about the sample. The second part addresses teacher awareness, readiness and online learning. The third part aims to assess teachers' self-esteem using the Rosenberg Self-Esteem Scale, and the fourth part involves a subjective assessment of stress coping strategies.

The qualitative and statistical analysis of the obtained data is distinguished by correctness.

Trends, generalizations and conclusions relevant to the purpose of the realized psychological research are derived.

The author possesses the necessary competencies to formulate hypotheses, as well as conduct and analyze research data.

Maria Botsoglu correctly used the literary sources, which were cited in accordance with the established standards for such a scientific work, and she also presented a comprehensive bibliographic reference. Stylistically, the work is well done.

The abstract summarizes and accurately reflects the content of the dissertation work.

I believe that in relation to the procedure and the quality of the presented scientific production, no violations are registered.

4. Scientific contributions

I accept the scientific contributions formulated by the doctoral student. I can add the following highlights:

In a theoretical aspect, the following scientific contributions can be found:

- By using an integrated research approach, information on the extent and type of difficulties faced by secondary school teachers in Greece in the implementation of distance learning during the Covid-19 pandemic has been studied and systematized;
- In comparative terms, the construct "self-esteem" has been thoroughly and comprehensively analyzed as a predictor of successfully dealing with the challenges of distance learning;
- The determinants that comprehensively determine, on the one hand, the specificity of the consequences of the Covid 19 pandemic and, on the other hand, their impact on distance learning in a time perspective, have been studied;
- The strengths and weaknesses of the Greek education system in relation to the level of digital literacy in primary education are thoroughly explored with reference to previous theoretical and applied research;
- The used theoretical research model is original, innovative and synthesizes the achievements of modern pedagogical psychology.
- In applied aspect, the following scientific contributions can be found:
 - The research model is comprehensively described. The subject, object, purpose and tasks are precisely stated. An adequately structured methodology for the study of the measured values was applied;
 - The verification of the established hypotheses was carried out by means of appropriate tools and statistical processing of the data. The qualitative comparative analysis of the results was correctly carried out;
 - An indisputable contribution is the study of the level of digital literacy of Greek secondary school teachers, as well as their main weaknesses and difficulties in conducting distance learning;
 - The present study provides an opportunity to further develop the relationship between secondary school teachers' self-esteem and their readiness to conduct distance learning

- Formulated conclusions are relevant to the specific study, and the summary has realistic applicability. These findings will assist in the development of targeted distance learning educational and training programs for Greek secondary school teachers.
- The study reveals important evidence regarding the ability of Greek secondary education and its teachers to quickly adapt to new educational practices under pressure. This data can be used to develop a strategy for effective coping in crisis situations.

5. Notes and recommendations

In order to popularize the dissertation work, I recommend that it be published as a book that will be useful to a wide range of specialists.

Conclusion.

The practical applicability of the dissertation work, the targeted theoretical analysis and the research skills of Maria Botsoglu give me the reason to give my positive vote and to propose to the Honorable Scientific Jury to award her the educational and scientific degree "doctor" in the field of higher education: 3. Social, economic and legal sciences, Professional direction: 3.2 Psychology. Pedagogical and age psychology.

18.05.2024

.....

Prof. Phd. Velislava Chavdarova